

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21410**ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ XI****ΚΕΙΜΕΝΑ**

α) Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis. Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

β) Ubi in Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligāvit et delēvit. Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginienses eum in Africam revocavērunt.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα δοθέντα αποσπάσματα.

B.2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη της στήλης Α μια από τις δύο λέξεις της νέας ελληνικής που προτείνονται στη στήλη Β, με την οποία είναι ετυμολογικά συγγενής.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1.legibus	i.διαλογή ii.ευλύγιστος
2.mente	i.μένος ii.μάντις
3.civitas	i.κοίτη ii.κειμήλιο
4. cladem	i.κλίμα ii.κλάσμα
5.revocaverunt	i.επικός ii.βοή

B.6.α) Να σημειώσετε την ένδειξη Χ στο οικείο πλαίσιο, ανάλογα με το αν οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές ή λανθασμένες:

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
1.libertatis: γενική υποκειμενική στο fundamentum		
2.fons: κατηγορούμενο του υποκειμένου (lex) μέσω του συνδετικού ρήματος est (ασύνδετο σχήμα)		
3.sine mente: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει έλλειψη, εξαίρεση στο εννοούμενο ρήμα (non stant)		
4.ministri: υποκείμενο στο συνδετικό ρήμα sunt		
5.esse: αντικείμενο του ρήματος possumus και τελικό απαρέμφατο		
6.copias: αντικείμενο στα profligavit και delevit		
7.pavidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του σκοπού στο ρήμα audivit, αναφέρεται στο populus		
8.Falerno: ομοιόπτωτος,επιθετικός προσδιορισμός στο agro		
9.ex insidiis: εμπρόθετος προσδιορισμός της προέλευσης στο expedivit		
10. Fabii Maximi: γενική αντικειμενική στο insidiis		

B.6.β) In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedit. Να δηλωθεί ο συντακτικός ρόλος της αντωνυμίας se στην πρόταση και να προσδιοριστεί το συντακτικό φαινόμενο που εκφράζεται με τη χρήση της. Να αντικαταστήσετε τον όρο Hannibal με την αντωνυμία ego και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλωθεί το ίδιο συντακτικό φαινόμενο για το α' πρόσωπο.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21433

ΜΑΘΗΜΑ ΙΧ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Post trecentos annos Ilia duos filios, Rōmulum et Remum, pariet, quos lupa nutriet. Rōmulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellābit. Rōmānis imperium sine fine erit. Caesar Augustus, ab Iūlo ortus, Belli portas claudet et Saturnium regnum restituet. Hunc tu, ut Aenēam, in caelo accipies.

β) Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginenses eum in Africam revocavērunt. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να εντοπίσετε ποια από τις τρεις λέξεις που σας δίνονται στη στήλη Β' έχει ετυμολογική συγγένεια με καθεμιά από τις λατινικές λέξεις της στήλης Α'.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
1. moenia	αερόβιος, αεροπλάνο, αεράμυνα
2. fine	φινάλιστ, φιάλη, φιγουράρω
3. caelo	σιαμαίος, σιέλ, σιαγόνα
4. expedit	εμβάθυνση, εμπόδιο, εμβασόν
5. complēvit	αναπλήρωση, αναβάθμιση, ανάπλευση

B.6.α.) Να εντοπίσετε από το πρώτο απόσπασμα «**Post trecentos annos ... in caelo accipies**» τους εμπρόθετους προσδιορισμούς ανάλογα με το είδος τους και να τους τοποθετήσετε στον πίνακα που ακολουθεί, εντοπίζοντας και τη λέξη από την οποία εξαρτώνται.

Εμπρόθετοι προσδιορισμοί
1. εμπρόθετος προσδιορισμός της καταγωγής είναιστο
2. εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο είναι στο
3. εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου (χρονική ακολουθία) είναι στο
4. εμπρόθετος προσδιορισμός της προέλευσης είναι στο
5. εμπρόθετος προσδιορισμός του τρόπου/εμπρόθετος προσδιορισμός σε θέση κατηγορουμένου είναι στο

β) «**Rōmulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellābit**» και «**In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedit**»: στις παραπάνω φράσεις να αντικαταστήσετε τις αντωνυμίες suo και se με την κατάλληλη πτώση της αντωνυμίας is, ea, id και να εντοπίσετε τη νοηματική διαφορά που προκύπτει.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21099

ΜΑΘΗΜΑ ΧΙ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Hannibal, dux Carthaginensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superāvit et Saguntum vi expugnāvit. Postea Alpes, quae Italiam ab Galliā seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligāvit et delēvit. Populus

Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginienses eum in Africam revocavērunt. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα.

B. 2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη του κειμένου της στήλης Α' μία από τις τρεις ελληνικές λέξεις της στήλης Β' που είναι ετυμολογικά συγγενής.

Στήλη Α'	Στήλη Β'
dux	δούκισσα
	δικαστήριο
	δοκιμασία
superāvit	υπέρβαση
	έκβαση
	σύμβαση
agro	αγιότητα
	αγριότητα
	αγιογραφία
expedīvit	οροπέδιο
	παιδίατρος
	παιδότοπος
bellum	μπελάς
	μπάλος
	ρέμπελος

B. 6. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

vi	είναι..... στο.....
cum elephantis	είναι..... στο.....
pavidus	είναι..... στο.....
se	είναι..... στο.....
annos	είναι..... στο.....

β) Να εντοπίσετε δύο (2) προτάσεις που δηλώνουν χρόνο και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τον σύνδεσμο εισαγωγής και την έγκλιση εκφοράς:

Πρόταση	Σύνδεσμος εισαγωγής	εκφορά (έγκλιση)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 19524

ΜΑΘΗΜΑ X, ΜΑΘΗΜΑ XI

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Post trecentos annos Ilia duos filios, Rōmulum et Remum, pariet, quos lupa nutriet. Rōmulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellābit.

β) Hannibal, dux Carthaginiensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superāvit et Saguntum vi expugnāvit. Postea Alpes, quae Italiam ab Galliā seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in

Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligāvit et delēvit. Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της Α΄ στήλης με τις λέξεις της Β΄ στήλης που έχουν ετυμολογική συγγένεια. Τρεις λέξεις της Β΄ στήλης δεν σχετίζονται ετυμολογικά με λέξεις της Α΄ στήλης:

A	B
1. Martia	i. αγοράζω
2. Romanos	ii. χρυσελεφάντινος
3. dux	iii. αγρότης
4. elephantis	iv. ελεύθερος
5. agro	v. ρωμαϊκός
	vi. δουκάτο
	vii. μαρτιάτικος
	viii. μαρίνα

B.6. Από τις δύο κάθε φορά προτεινόμενες απαντήσεις να επιλέξετε τη σωστή.

- i. filios: αντικείμενο στο pariet ή υποκείμενο στο pariet;
- ii. Martia: αντικείμενο στο condet ή ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο moenia;
- iii. dux: ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο Hannibal ή παράθεση στο Hannibal;
- iv. Postea: επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει χρόνο (χρονική ακολουθία) και προσδιορίζει το transiit ή επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει τόπο και προσδιορίζει το Alpes;
- v. cum elephantis: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει συνοδεία και προσδιορίζει το transiit ή Αντικείμενο στο transiit;
- vi. in Italiā: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο και προσδιορίζει το fuit ή εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο και προσδιορίζει το fuit;
- vii. Populus: υποκείμενο στο audīvit ή ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο Rōmānus;
- viii. cladem: ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο Cannensem ή Αντικείμενο στο audīvit;
- ix. ex insidiis: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει απομάκρυνση (χωρισμό) και προσδιορίζει το expedīvit ή εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει αιτία και προσδιορίζει το expedīvit;
- x. se: υποκείμενο στο expedīvit ή αντικείμενο στο expedīvit;

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 18688

ΜΑΘΗΜΑ ΧΙ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Hannibal, dux Carthaginensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superāvit et Saguntum vī expugnāvit. Postea Alpes, quae Italiam ab Galliā seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligāvit et delēvit. Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginenses eum in Africam revocavērunt. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το κείμενο.

B.2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη της στήλης Α τη μία από τις δύο λέξεις της στήλης Β με την οποία είναι ετυμολογικά συγγενής:

A	B
superavit	i. υπεράνω ii. σουπλά
cladem	i. κλάμα ii. κλάσμα
agro	i. αγορά ii. αγρότης
expedivit	i. εξπρεσιονισμός ii. ποδιά
complevit	i. κομπλέ ii. κόμπος

B.6.α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

natus	είναι στο
vi	είναι στο
Fabii Maximi	είναι στο
bellum	είναι στο
cum Romanis	είναι στο

β) «*In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit.*»: να εντοπίσετε στην πρόταση τον όρο που εκφράζει αυτοπάθεια, να χαρακτηρίσετε το είδος της και να δικαιολογήσετε γιατί έχουμε αυτό το είδος αυτοπάθειας.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 17163

ΜΑΘΗΜΑ VII, ΜΑΘΗΜΑ XI

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nerviiis hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt».

β) Postea Alpes, quae Italiam ab Gallia seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Trasumenum et Cannas copias Romanorum profligavit et delevit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρεθεί με ποια λέξη των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: **χειμωνιάτικος, τετράμηνο, ρητό, βόλει, κοπιάρω.**

B.6.α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις: **propter inopiam, hostium, caedem, quae, ab Gallia.**

β) «*Ex quibus quattuor in Nerviiis hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere.*»: να γράψετε τους βασικούς όρους (υποκείμενο, αντικείμενο) των ρημάτων της προηγούμενης περιόδου και να εξηγήσετε ποια διαφορά έχουν ως προς τη σύνταξή τους.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 15991

ΚΕΙΜΕΝΟ

Hannibal, dux Carthaginensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superavit et Saguntum vi expugnavit. Postea Alpes, quae Italiam ab Galliā seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligavit et delēvit. Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audivit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se

expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginienses eum in Africam revocavērunt. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα.

B.2. Να επιλέξετε με ποια ελληνική λέξη της στήλης Β΄ έχουν ετυμολογική συγγένεια οι λατινικές λέξεις της στήλης Α΄.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
dux	i. δουλοπάροικος ii. δουκάτο iii. δήλωση
expugnāvit	i. πυγμαχία ii. πύρινος iii. πηγή
agro	i. αγόρευση ii. αγροτεμάχιο iii. αγραμματοσύνη
expedīvit	i. εμβάζω ii. εγκαλώ iii. εμποδίζω
complēvit	i. εκπλήρωση ii. εκκαθάριση iii. εγγενής

B.6.α) Να επιλέξετε για τις λατινικές λέξεις της στήλης Α΄ τη σωστή συντακτική λειτουργία από αυτές που προτείνονται στη στήλη Β΄, δηλώνοντας και τη λέξη από την οποία εξαρτώνται.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
dux	i. αντικείμενο στο ii. υποκείμενο στο iii. παράθεση στο
natus	i. επιθετική μετοχή ως επεξήγηση στο ii. επιθετική μετοχή ως παράθεση στο iii. επιθετική μετοχή ως επιθετικός προσδιορισμός στο
cum elephantis	i. εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο ii. εμπρόθετος προσδιορισμός της κοινωνίας στο iii. εμπρόθετος προσδιορισμός του τρόπου στο
Fabii Maximi	i. γενική αντικειμενική στο ii. γενική υποκειμενική στο iii. γενική κτητική στο
frustra	i. επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ii. επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο iii. επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού στο

β) Να εντοπίσετε στο λατινικό κείμενο δύο δευτερεύουσες επιρρηματικές χρονικές προτάσεις, να αναφέρετε τον σύνδεσμο εισαγωγής τους και τη χρονική βαθμίδα που δηλώνει ο κάθε σύνδεσμος, τον χρόνο και την έγκλιση του ρηματικού τύπου εκφοράς τους, προσδιορίζοντας και τη χρονική σχέση που εκφράζουν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 22094

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Gaius Plinius Cornēlio Tacito suo salūtem. Ridēbis. Ego tres apros ferōces cēpi. «Ipse?» interrogābis. Ipse. Ad retia sedēbam; erat in proximo non venabulum sed stilus et pugillāres; cogitābam aliquid enotabamque; etsi retia vacua, plēnas tamen cēras habēbam. Silvae et solitudo sunt magna incitamenta cogitatiōnis. Cum in venatiōnibus eris, licēbit tibi quoque pugillāres adportāre: vidēbis non Diānam in montibus sed Minervam errāre. Vale!

β) Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amābat. Tum pater Tertiae dixit «omen accipio». Sic ex fortuīto dicto spem praeclāri triumphī animo praesumpsit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα κείμενα.

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τις λέξεις της Β' στήλης που έχουν ετυμολογική συγγένεια. Τρεις λέξεις της Β στήλης περισσεύουν.

A	B
1. tres	ix. καιρός
2. stilus	x. πατρότητα
3. ceras	xi. τρίτος
4. videbis	xii. ιδέα
5. pater	xiii. στιλό
	xiv. τρέχω
	xv. στήλη
	xvi. κηροπήγιο

B.4. Να γράψετε τον αντίστοιχο τύπο των λέξεων στον άλλο αριθμό, αφού λάβετε υπόψη τη λειτουργία τους μέσα στα κείμενα: **suo, apros, retia (το πρώτο), stilus, plenas, sylvae, magna, tibi, montibus, catellus, eo, quem, pater, dicto, triumphī.**

B.5. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύπο των ρημάτων:

i. ridebis: β'ενικό Οριστικής Παρατατικού, Παρακειμένου, Υπερσυντελικού, απαρέμφατο Ενεστώτα στην ίδια φωνή.

ii. erat: γ'πληθυντικό Οριστικής Ενεστώτα, Μέλλοντα, Υπερσυντελικού, απαρέμφατο Ενεστώτα

iii. habebam: οι αρχικοί χρόνοι του ρήματος και το β'ενικό Οριστικής Ενεστώτα Παθητικής Φωνής.

iv. dixit: γ'ενικό Οριστικής Ενεστώτα και Μέλλοντα της ίδιας φωνής.

B. 6. α) Να αντιστοιχίσετε κάθε λέξη της λατινικής από την Α' στήλη με μία επιλογή από τις λέξεις της Β' στήλης σύμφωνα με τη σωστή συντακτική απάντηση.

A	B
1. feroces	i.ομοίωπτος επιθετικός προσδιορισμός ii.κατηγορούμενο του αντικειμένου
2. ad retia	i.εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο ii.εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο, ειδικότερα του πλησίον
3. venabulum	i. υποκείμενο του ρήματος erat ii. αντικείμενο του ρήματος erat
4. in montibus	i.εμπρόθετος προσδιορισμός της κατεύθυνσης

	ii. εμπρόθετος προσδιορισμός της στάσης σε τόπο
5. triumphi	i. γενική αντικειμενική ως ετερόπτωτος προσδιορισμός στο spem ii. γενική υποκειμενική ως ετερόπτωτος προσδιορισμός στο spem

β) ex fortuito dicto: Να αναλυθεί ο επιθετικός προσδιορισμός σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21989

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini laedit. Maritus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit .

β) L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα δοθέντα αποσπάσματα.

B.2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη της στήλης Α μια από τις δύο λέξεις της νέας ελληνικής που προτείνονται στη στήλη Β, με την οποία είναι ετυμολογικά συγγενής.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. modo	i. τρόπος ii. μόδα
2. perdit	i. καταδότης ii. περνώ
3. vesperum	i. εσπερινός ii. νυχτερινός
4. parvula	i. παύρος ii. μεγάλος
5. cucurrit	i. κουρδίζω ii. κουρσάρος

B4. Αντιστοιχίστε τις λατινικές λέξεις της Α στήλης με τη γραμματική τους αναγνώριση στη Β στήλη. Για τον ακριβέστερο εντοπισμό του γραμματικού τύπου που ζητείται, λάβετε υπόψη σας, όπου το κρίνετε αναγκαίο, τη συντακτική λειτουργία του στο εξεταζόμενο κείμενο. Στη Β στήλη δύο χαρακτηρισμοί περισσεύουν.

Α΄	Β΄
1. regum	i. γενική ενικού, θηλυκού γένους, ουσιαστικού γ΄ κλίσης
2. modo	ii. αφαιρετική ενικού, θηλυκού γένους, ουσιαστικού α΄ κλίσης
3. uxoris	iii. αιτιατική ενικού, θηλυκού γένους, επιθέτου β΄ κλίσης

4.	maestam	iv.ονομαστική ενικού, θηλυκού γένους, επιθέτου γ' κλίσης
5.	lacrimis	v.γενική πληθυντικού, αρσενικού γένους, ουσιαστικού γ' κλίσης
6.	cultro	vi.ονομαστική ενικού, θηλυκού γένους, επιθέτου β' κλίσης, υποκοριστικό
7.	consuli	vii.αιτιατική ενικού, αρσενικού γένους, ουσιαστικού β' κλίσης
8.	vesperum	viii. ονομαστική ενικού, θηλυκού γένους, αναφορικής αντωνυμίας
9.	quae	ix.αφαιρετική πληθυντικού, θηλυκού γένους, ουσιαστικού της α' κλίσης
10.	tum	x.ονομαστική ενικού, ουδετέρου γένους, ερωτηματικής ουσιαστικής αντωνυμίας
11.	parvula	xi.αφαιρετική ενικού, αρσενικού γένους, συγκοπτόμενου ουσιαστικού της β' κλίσης
12.	quid	xii. επίρρημα του χρόνου, άκλιτος τύπος
13.	mea	xiii.δοτική ενικού, αρσενικού γένους, ουσιαστικού γ' κλίσης
14.	cur	xiv. αφαιρετική ενικού, αρσενικού γένους, ουσιαστικού β' κλίσης
15.	tristis	xv. γενική ενικού, θηλυκού γένους, ουσιαστικού ε' κλίσης
		xvi. κλητική ενικού, θηλυκού γένους, κτητικής αντωνυμίας του α' προσώπου για έναν κτήτορα
		xvii. ερωτηματικό επίρρημα, άκλιτος τύπος

B.5.Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit. filiola eius Tertia ad complexum patris cucurrit: στα παραπάνω αποσπάσματα να εντοπίσετε τα ρήματα και να τα μεταφέρετε στον παρατατικό, στον μέλλοντα, στον υπερσυντέλικο και στον συντελεσμένο μέλλοντα, διατηρώντας το ίδιο πρόσωπο και την ίδια φωνή. Για κάθε ρηματικό τύπο να γραφεί και το απαρέμφατο ενεστώτα.

B.6.α) Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο, ανάλογα με το αν οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές ή λανθασμένες:

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
1.regum: γενική υποκειμενική στα septimus και ultimus		
2.modo: αφαιρετική του τρόπου στο perdit		
3. uxōris: επεξήγηση στο Lucretiae		
4.maestam: κατηγορούμενο του αντικειμένου eam		
5.cultro: αφαιρετική του τρόπου στο interficit		
6.rege: παράθεση στο Perse.		
7.filiae: άμεσο αντικείμενο στο dedit		
8.tristiculam: κατηγορούμενο στο eam μέσω του animadvertit		
9.meae: επιθετικός προσδιορισμός στο Tertia		

10.tibi: δοτική προσωπική κτητική στο <i>accidit</i>		
--	--	--

B.6.β) Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit: Να διακρίνετε τις προτάσεις στην παραπάνω περίοδο λόγου και να τις γράψετε. Να αναγνωρίσετε το είδος της πρώτης πρότασης, να γράψετε και να δικαιολογήσετε τον σύνδεσμο εισαγωγής, την εκφορά και τη λειτουργία της.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21658

ΚΕΙΜΕΝΑ

A. i. Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini laedit. Maritus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit.

ii. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?» «Mi pater» respondit illa «Persa periit». Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amabat. Tum pater Tertiae dixit «omen accipio». Sic ex fortuito dicto spem praeclari triumphi animo praesumpsit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Για καθεμιά από τις παρακάτω νεοελληνικές λέξεις, να εντοπίσετε μια ετυμολογικά συγγενή τους λατινική λέξη από τα κείμενα, συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα:

Λατινικές Λέξεις	Λέξεις με ετυμολογική συγγένεια
	εβδομηκοστός
	μοντέλο
	θηλαστικό
	δάκρυ
	θριαμβευτικός

B.6.α) Να εντοπίσετε τα υποκείμενα των ρημάτων του αποσπάσματος «Perierat... praesumpsit» του δεύτερου κειμένου, συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα:

Ρήματα	Υποκείμενα

B.6. β) Tum pater Tertiae dixit «omen accipio»: να ξαναγράψετε την περίοδο, τρέποντας το ρήμα accipio σε ειδικό απαρέμφατο. Να δώσετε προσοχή στο υποκείμενο του απαρεμφάτου και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στην περίοδο.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21095

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Cēpheus et Cassiope Andromedam filiam habent. Cassiope, superba formā suā, cum Nymphis se comparat. Neptūnus irātus ad oram Aethiopiae urget beluam marīnam, quae incolis nocet. Oraculum incolis respondet: «regia hostia deo placet!»

β) Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?» «Mi pater» respondit illa «Persa periit». Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amabat. Tum pater Tertiae dixit «omen accipio». Sic ex fortuito dicto spem praeclari triumphi animo praesumpsit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε μία λέξη της νέας ελληνικής που να έχει ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λατινικές λέξεις.

λατινική λέξη	ετυμολογικά συγγενής νεοελληνική λέξη
formā	
marīnam	
dedit	
triumphi	
animo	

B.6.α.) Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τη συντακτική τους λειτουργία στη στήλη Β'. Πέντε στοιχεία στη στήλη Β' περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
1. filiam	i. ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα animadvertit.
2. se	ii. εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου ή της προέλευσης στο ρήμα praesumpsit.
3. esse	iii. απρόθετη αφαιρετική του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο ρήμα comparat.
4. nomine	iv. κατηγορούμενο στο Andromedam.
5. ex dicto	v. αντικείμενο στο ρήμα habent.
	vi. υποκείμενο στο ρήμα animadvertit.
	vii. αντικείμενο στο ρήμα comparat (άμεση ή ευθεία αυτοπάθεια).
	viii. υποκείμενο στο ρήμα perierat.
	ix. αφαιρετική της ιδιότητας στο catellus.
	x. εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της καταγωγής στο ρήμα praesumpsit.

β) «regia hostia deo placet!» και «omen accipio»: στις παραπάνω κύριες προτάσεις να μετατρέψετε τα ρήματα σε απαρέμφατα, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στα υποκείμενά τους, ξεκινώντας για την πρώτη πρόταση με τη φράση «Oraculum respondit» και για τη δεύτερη με τη φράση «Pater Tertiae dixit».

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 19771

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Ovidius poëta in terrā Ponticā exulat. Epistulas Rōmam scriptitat. Epistulae plenae querelārum sunt. Rōmam desiderat et fortūnam adversam deplōrat. Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā. Poëtam curae et miseriae excruciant. Epistulis contra iniuriam repugnat. Musa est unica amīca poëtae.

β) L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es?»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να διαγράψετε τη νεοελληνική λέξη στη στήλη Β' που δεν έχει ετυμολογική συγγένεια με καθεμιά από τις λατινικές λέξεις της στήλης Α'.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
poëta	ποιητικός, ποίηση, ποικιλία
plena	πλήγμα, αναπλήρωση, πληρότητα
gelidā	ζελέ, ζελατίνα, ζέση
miseriae	μίζερος, μίανση, μιζέρια
cucurrit	κουράγιο, κούρσα, κουρσεύω

B.6.α.) «Ovidius poëta in terrā Ponticā exulat» και «L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia [...]:» Στα αποσπάσματα που σας δόθηκαν να εντοπίσετε πέντε ομοιόπτωτους προσδιορισμούς και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

Ομοιόπτωτος προσδιορισμός	Συντακτική λειτουργία
1.	είναι στο
2.	είναι στο
3.	είναι στο
4.	είναι στο
5.	είναι στο

β) «Ut domum ad vesperum rediit»: χρησιμοποιώντας το ουσιαστικό domum της παραπάνω φράσης, να επιλέξετε την κατάλληλη πτώση του, ώστε να δηλωθεί η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 19234

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Silius Italicus, poëta epicus, vir clarus erat. XVII (septendecim) libri eius de bello Punico secundo pulchri sunt. Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Multos in illis locis agros possidēbat. Silius animum tenerum habēbat. Gloriam Vergili studēbat ingeniumque eius fovēbat.

β) Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?» «Mi pater» respondit illa «Persa perit».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε με ποια λέξη από το ζεύγος νεοελληνικών λέξεων της στήλης Β' που σας δίνεται έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμιά από τις λατινικές λέξεις της στήλης Α'.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
poëta	i. πραγματοποιώ ii. πραγματώνω
agros	i. αγαθοεργία ii. αγροκαλλιέργεια
animum	i. απάνεμος ii. απάνθρωπος
domum	i. υποδομή ii. υπόδειγμα

vesperum	i. καλημέρα ii. καλησπέρα
----------	------------------------------

B.6.α.) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

poēta	είναι στο
vitae	είναι στο
in locis	είναι στο
filiae	είναι στο
tristis	είναι στο

β) *Ultimis annis vitae suae*: από τους όρους που σας δίνονται να εντοπίσετε ποιος δηλώνει αυτοπάθεια, προσδιορίζοντας αν αυτή είναι ευθεία/άμεση ή πλάγια/έμμεση (μονάδες 4). Στη συνέχεια να αντικαταστήσετε τον όρο που δηλώνει αυτοπάθεια με την κατάλληλη αντωνυμία, ώστε να δηλώνεται κτήση χωρίς αυτοπάθεια (μονάδες 6), επισημαίνοντας και τη νοηματική διαφορά που προκύπτει.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 18830

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) *Sed venti pontum turbant et Aenean in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna expīrat.*

β) *Sulpicius Gallus legātus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerēbat. Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentīnum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit.*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B. 2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη του κειμένου της στήλης Α μια από τις τρεις ελληνικές λέξεις της στήλης Β που είναι ετυμολογικά συγγενής.

regina	ρήγας
	ρίγος
	ρήγμα
navigat	ναυσιπλοΐα
	αυτοκρατορία
	άφταστος
nocte	νηστικός
	νυκτερινός
	νηκτικός
motibus	μοτοποδήλατο
	μεταφορικός
	μετακίνηση
pugnam	πυκνότητα
	πυξίδα
	πυγμαχία

B. 6. α) Να εντοπίσετε το ρήμα και να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπόλοιπους όρους στην παρακάτω περίοδο λόγου: *Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat.*

	Είναι το ρήμα της πρότασης
--	----------------------------

	Είναι.....στο.....
	Είναι.....στο.....
	Είναι.....στο.....
	Είναι.....στο.....

β) Να μετατρέψετε την κύρια πρόταση «Ibi Didō regīna novam patriam fundat» σε απαρεμφατική με εξάρτηση από το «Vergilius narrat...», κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές. Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21052

ΜΑΘΗΜΑ VII, ΜΑΘΗΜΑ XIII

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Caesar propter frumenti inopiam legiōnes in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nerviiis hiemāre iubet et tribus imperat in Belgis remanēre. Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatōres nostri eos prope esse nuntiant.

β) Sulpicius Gallus legātus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerēbat. Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α με τις λέξεις της στήλης Β που έχουν μεταξύ τους ετυμολογική συγγένεια (3 λέξεις από τη στήλη Α περισσεύουν).

A	B
hiemāre	λυχνάρι
audio	άνεμος
legatus	χιόνι
nocte	νυχτόβιος
subito	ωτοασπίδες
luna	
animos	
amiserat	

B. 6. α) Στο απόσπασμα «Caesar propter frumenti ... in Belgis remanere» να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά πέντε (5) εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς. Να καταγράψετε, επίσης, τους όρους στους οποίους αναφέρονται.

β) in hibernis multis: να μετατραπεί το επίθετο σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21010

ΜΑΘΗΜΑ III, ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ XIII

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Repente Perseus calceis pennātis advolat; puellam videt et stupet formā puellae. Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat.

β) In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant. Delecti consultābant **patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.**

γ) Sulpicius Gallus legātus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerēbat. Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentīnum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να αντιστοιχίσετε καθεμία λατινική λέξη της στήλης Α με τη λέξη της στήλης Β με την οποία συγγενεύει ετυμολογικά (δύο λέξεις της στήλης Β περισσεύουν):

A	B
videt	ανεμίζω
liberat	διανυκτερεύω
pericula	βιδώνω
nocte	ιδεαλιστής
animos	ανελευθερία
	ανεμελιά
	πείραγμα

B.6.α) «**qui bellum adversus Persen regem gerebat**»: να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους της προηγούμενης πρότασης.

β) Να εντοπίσετε στα αποσπάσματα που σας δόθηκαν τέσσερις προσδιορισμούς της αιτίας που εκφέρονται είτε εμπρόθετα είτε με πλάγια πτώση ουσιαστικού. Στη συνέχεια να εντάξετε τον καθένα στον παρακάτω πίνακα ανάλογα με τον τρόπο εκφοράς του, δηλώνοντας ταυτόχρονα και τον όρο που προσδιορίζει.

Εμπρόθετος Προσδιορισμός	Πλάγια πτώση	Όρος που προσδιορίζει

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 19537

ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ XIII

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis. Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

β) Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit. Sic liberāles artes Galli aditum ad illustrem illam Pauliānam victoriam dedērunt.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α με τις λέξεις της στήλης Β που έχουν μεταξύ τους ετυμολογική συγγένεια (3 λέξεις από τη στήλη Α περισσεύουν).

A	B
---	---

stat	μάστορας
ministri	σερβίτσιο
magistratus	πυγμή
servi	μοτοποδήλατο
motibus	παράσταση
modo	
pugnam	
illustrem	

B. 6. α) Να εντοπίσετε και να αναγνωρίσετε συντακτικά πέντε ονοματικούς ετερόπτωτους προσδιορισμούς στο πρώτο απόσπασμα, καταγράφοντας παράλληλα και τον όρο τον οποίο προσδιορίζουν.

β) **Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis:** να μετατρέψετε την κύρια πρόταση σε απαρεμφατική, με εξάρτηση από το “Cicero dicit”, κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές. Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 17423

ΜΑΘΗΜΑ VIII, ΜΑΘΗΜΑ XI, ΜΑΘΗΜΑ XIII

ΚΕΙΜΕΝΟ

α) Ad retia sedēbam; erat in proximo non venabulum sed stilus et pugillāres;

β) Ubi in Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligāvit et delēvit. Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit.

γ) Sulpicius Gallus legatus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerebat. Serena nocte subito luna defecerat; ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellarum lunaeque statu ac motibus disputavit eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω ελληνικές λέξεις: **έδρα, κλάσμα, λευκαντικό, τρόμος, ρασιοναλιστής.**

B. 6. α) Να εντάξετε τα κατηγορούμενα του κειμένου γ' στον παρακάτω πίνακα:

Είδος κατηγορούμενου στήλη α'	Κατηγορούμενο στο κείμενο στήλη β'	Όρος στον οποίο αναφέρονται στήλη γ'	Ρήμα εξάρτησης Στήλη δ'
Απλό Επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου			

β. Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Trasumenum et Cannas copias Romanorum profligavit: Να αναγνωρίσετε την δευτερεύουσα πρόταση (εισαγωγή, εκφορά, συντακτική λειτουργία).

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 15864

ΜΑΘΗΜΑ II, ΜΑΘΗΜΑ XIII

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Aenēas filius Anchīsae est. Patria Aenēae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat.

β) Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentīnum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaequē statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις παρακάτω λέξεις του κειμένου της Α' στήλης με τις ελληνικές λέξεις της Β' στήλης με τις οποίες είναι ετυμολογικά συγγενείς (δύο λέξεις της στήλης Β περισσεύουν).

A	B
dolo	αίνιγμα
navigat	μάδημα
nocte	μοδάτος
motibus	ολονύκτιος
modo	άδολος
	μοτοποδήλατο
	ναύτης

B. 6. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

dolo:	είναι.....	στο.....
pontum:	είναι.....	στο.....
regina:	είναι.....	στο.....
nocte:	είναι.....	στο.....
militum:	είναι.....	στο.....

β) Sed venti pontum turbant : Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη στην παθητική και να δικαιολογηθεί η μορφή του ποιητικού αιτίου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 17371

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙΙ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Oraculum incolis respondet: «regia hostia deo placet!» Tum Cēpheus Andromedam ad scopulum adligat; belua ad Andromedam se movet. Repente Perseus calceis pennātis advolat; puellam videt et stupet formā puellae.

β) Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentīnum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaequē statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit. Sic liberāles artes Galli aditum ad illustrem illam Pauliānam victoriam dedērunt.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε μία λέξη των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν που έχει ετυμολογική συγγένεια με καθεμιά από τις παρακάτω νεοελληνικές λέξεις, συμπληρώνοντας τον πίνακα που ακολουθεί.

Νεοελληνική λέξη	Συγγενής ετυμολογικά λατινική λέξη
μοτοσικλετιστής	

ιδεοκαταιγίδα	
λεύκανση	
λουστραδόρος	
παραδοτέος	

B.6.α) Στο απόσπασμα «*Oraculum incolis respondet... exercitum alacrem in pugnam misit*» να εντοπίσετε πέντε διαφορετικούς ως προς τη συντακτική τους λειτουργία εμπρόθετους προσδιορισμούς και να τους καταγράψετε στον ακόλουθο πίνακα.

Εμπρόθετος προσδιορισμός	Συντακτική λειτουργία
1.	είναι στο
2.	είναι στο
3.	είναι στο
4.	είναι στο
5.	είναι στο

β) «*Serēnā nocte subito luna defecerat*» και «*Sic liberāles artes Galli aditum [...] dedērunt.*»: Στις παραπάνω φράσεις, αφού εντοπίσετε τους ομοιόπτωτους επιθετικούς προσδιορισμούς και τον όρο που προσδιορίζουν, να τους μετατρέψετε σε δευτερεύουσες αναφορικές προσδιοριστικές προτάσεις, επιλέγοντας το σωστό γένος της αναφορικής αντωνυμίας, ανάλογα με τον προσδιοριζόμενο κάθε φορά όρο, τον οποίο θα αντιγράψετε.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 16578

ΜΑΘΗΜΑ VII, ΜΑΘΗΜΑ XIII

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) *Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventāre audio; speculatōres nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavēre debetis; hostes enim de collibus advolāre solent et caedem militum perpetrāre possunt».*

β) *Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaequestatu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit. Sic liberāles artes Galli aditum ad illustrem illam Pauliānam victoriam dedērunt. Quia ille metum exercitus Rōmāni vicerat, imperātor adversarios vincere potuit!*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. 2. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω ελληνικές: **μilitarισμός, ρήμα, λούστρος, πυγμαχία, μισεμός.**

B. 6. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

frumentum:	είναι.....	στο.....
militum:	είναι.....	στο.....
modo:	είναι.....	στο.....
alacrem:	είναι.....	στο.....
aditum:	είναι.....	στο.....

β) «*Hostes adventāre audio*»: Να εξαρτήσετε τη φράση από το *Caesar dicit* δημιουργώντας παρεμφατική σύνταξη και να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του παρεμφάτου που δημιουργήσατε.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 15434

ΜΑΘΗΜΑ II, ΜΑΘΗΜΑ XIII

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Aenēas filius Anchīsae est. Patria Aenēae Troia est. Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant. Aenēas cum Anchīsā, cum nato et cum sociis ad Italiam navigat. Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat.

β) Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentīnum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratiōne et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. 2. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω ελληνικές: **σοσιαλισμός, ναυαγός, βεντάλια, ρήγας, σερενάτα.**

B. 6. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

filius:	είναι.....	στο.....
Aeneae:	είναι.....	στο.....
regina:	είναι.....	στο.....
stellarum:	είναι.....	στα...../.....
modo:	είναι.....	στο.....

β) **Aenēas filius Anchīsae est:** Να μετατρέψετε το ρήμα σε ειδικό απαρέμφατο εξαρτώμενο από το Scriptor (=ο συγγραφέας) narrat.... (να δοθεί προσοχή στις απαραίτητες αλλαγές που συνοδεύουν την μετατροπή). Να δικαιολογηθεί η πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 22006

ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Rōmāni in suppliciis deōrum magnifici sed domi parci erant. Iustitiā inter se certābant et patriam curābant. In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant. Delecti consultābant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

β) Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της στήλης Α' με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της νέας ελληνικής της στήλης Β'. Δύο λέξεις της στήλης Β' περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
domi	μπελάς
bello	εμπειρία
pericula	φάτσα
magnitudinis	δωμάτιο
facie	επιδείνωση
	μεγαλοπρέπεια
	ρέμπελος

B. 4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

suppliciiis: αιτιατική πληθυντικού
deōrum: κλητική ενικού
bello: αιτιατική ενικού
pericula: ονομαστική πληθυντικού
audaciā: κλητική πληθυντικού
beneficiis: ονομαστική ενικού
corpus: δοτική πληθυντικού
species: η ίδια πτώση στον άλλον αριθμό
hominem: ονομαστική πληθυντικού
ingentis: αφαιρετική ενικού
effigiēi: αιτιατική πληθυντικού
se: δοτική ενικού στο α' πρόσωπο

quem: αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος
eius: την ίδια πτώση στον πληθυντικό στο ίδιο γένος
ille: ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος

B. 5. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

erant: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα και στον παρακείμενο
certābant: τον ίδιο τύπο στον συντελεσμένο μέλλοντα
curābant: το γ' ενικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής
dederat: το β' ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής
apparuit: το β' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα ενεργητικής φωνής
existimāvit: τα απαρέμφατα ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής
venire: το γ' πληθυντικό οριστικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής
aspexit: το α' ενικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής
concēpit: το γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα και παρατατικού ενεργητικής φωνής
cupīvit: τον ίδιο τύπο στους υπόλοιπους συντελικούς χρόνους

B.6.α) Στο πρώτο απόσπασμα («**Rōmāni in suppliciis ... propter sapientiam validum erat.**») να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά πέντε (5) εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς. Να καταγράψετε, επίσης, τους όρους στους οποίους αναφέρονται.

β) «**Quem simul aspexit Cassius**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης, να αναφέρετε με ποιον σύνδεσμο εισάγεται, τι δηλώνει, πώς εκφέρεται η πρόταση και πώς λειτουργεί συντακτικά.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 20762

ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Apud antīquos Rōmānos concordia maxima sed avaritia minima erat. Rōmāni in suppliciis deōrum magnifici sed domi parci erant. Iustitiā inter se certābant et patriam curābant. In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant. Delecti consultābant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

β) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να διαγράψετε όποια από τις νεοελληνικές λέξεις της στήλης Β' δεν έχει ετυμολογική συγγένεια με τη λατινική λέξη της στήλης Α'.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
antīquos	αντικέρης, αντίκα, αντικείμενο
minima	μινιατούρα, μανόμετρο, μινιόν
domi	δοτικός, δωμάτιο, δώμα
pericula	πείρα, πειρατής, πειρασμός
patriae	πατριδολάτρης, πατριδογνωσία, προδότης

B.6.α) Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, αναγνωρίζοντας τη συντακτική λειτουργία κάθε λέξης και τον όρο που προσδιορίζει.

Λέξη κειμένου	Συντακτική λειτουργία	Όρος που προσδιορίζεται
deorum		
iustitiā		
eis		
Athenas		
somno		

β) Στο απόσπασμα του α΄ κειμένου «**Rōmāni...curābant**» να εντοπίσετε την απρόθετη γενική που δηλώνει στάση σε τόπο και τον εμπρόθετο επιρρηματικό προσδιορισμό που δηλώνει την αλληλοπάθεια. Στη συνέχεια να συμπληρώσετε τους παρακάτω πίνακες: Στον α΄ πίνακα να γράψετε τις άλλες επιρρηματικές αναφορές σε σχέση με τον ίδιο τύπο και στο β΄ πίνακα να δηλώσετε την αλληλοπάθεια στα άλλα πρόσωπα:

α΄ πίνακας

Απρόθετη γενική στάση σε τόπο	Κίνηση σε τόπο	Απομάκρυνση από τόπο

β΄ πίνακας

Εμπρόθετος προσδιορισμός αλληλοπάθειας	Εκφορά της αλληλοπάθειας (α΄ πρόσωπο)	Εκφορά της αλληλοπάθειας (β΄ πρόσωπο)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 19805

ΜΑΘΗΜΑ V, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Silius Italicus, poëta epicus, vir clarus erat. XVII (septendecim) libri eius de bello Punico secundo pulchri sunt. Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Multos in illis locis agros possidēbat. Silius animum tenerum habēbat. Glorīae Vergili studēbat ingeniumque eius fovēbat. Eum ut puer magistrum honorābat. Monumentum eius, quod Neapoli iacēbat, pro templo habēbat.

β) Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να αντιστοιχίσετε καθεμία λατινική λέξη της στήλης A με τη λέξη της στήλης B με την οποία συγγενεύει ετυμολογικά (δύο λέξεις της στήλης A περισσεύουν):

A	B
epicus	αγρανάπαυση
clarus	σαμπανιζέ

Campania	ανόμοιος
agros	επικολυρικός
animum	ανεμοδαρμένος
similem	
nomen	

B.6.α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

pulchri	είναι στο
annis	είναι στο
Gloriae	είναι στο
Quem	είναι στο
eius (στο 2 ^ο απόσπασμα)	είναι στο

β) Να εντοπίσετε -στο δεύτερο απόσπασμα- τα απαρέμφατα και τα ρήματα από τα οποία αυτά εξαρτώνται και να εξηγήσετε αν έχουμε το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή της ετεροπροσωπίας για κάθε περίπτωση.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 19770

ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Romani in suppliciis deorum magnifici sed domi parci erant. Iustitia inter se certabant et patriam curabant. In bello pericula audacia propulsabant et beneficiis amicitias parabant. Delecti consultabant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

β) Respondit ille se esse Orcum. Turn terror Cassium concussit et e somno eum excitavit. Cassius servos inclamavit et de homine eos interrogavit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniavit. Paucis post diebus res ipsa fidem somnii confirmavit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να εντοπίσετε στο κείμενο μία λέξη της Λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής:

ΣΤΗΛΗ Α΄ Λατινική	ΣΤΗΛΗ Β΄ Νέα Ελληνική
1.	δώμα
2.	ρέμπελος
3.	ουμανισμός
4.	βιντεοσκόπηση
5.	απόδοση

B. 6. α) Να εντοπίσετε τον συντακτικό ρόλο των παρακάτω όρων συμπληρώνοντας κατάλληλα τον πίνακα:

Όροι:	Συντακτικός ρόλος:
in suppliciis	είναι στο
parci	είναι στο
inter se	είναι στο
propter sapientiam	είναι στο
se (dedit)	είναι στο

β) «Respondit ille se esse Orcum»: Να αναγνωρίσετε το είδος του απαρεμφάτου, να εντοπίσετε το υποκείμενο του απαρεμφάτου και να αιτιολογήσετε την πτώση του.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 19418

ΜΑΘΗΜΑ I, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Rōmam desiderat et fortūnam adversam deplōrat. Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā. Poētam curae et miseriae excruciant. Epistulis contra iniuriam repugnat. Musa est unica amīca poētae.

β) Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit. Nam Octaviānus supplicio capitis eum adfēcit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α΄ με τις λέξεις της στήλης Β΄ που έχουν μεταξύ τους ετυμολογική συγγένεια (3 λέξεις από τη στήλη Α΄ περισσεύουν).

A΄	B΄
fortūnam	ουμανισμός
terrā	καπιταλισμός
poētam	ιδεαλισμός
epistulis	παραδοσιακός
homine	επιστολή
viderant	
dedit	
capitis	

B. 6. α) Στο 2^ο απόσπασμα να εντοπίσετε πέντε (5) αντικείμενα ρήματος σε πλάγια πτώση και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

Αντικείμενο	Πτώση	Ρήμα το οποίο συμπληρώνει

β) Narrat de incolis barbaris et de terrā gelidā: Να εντοπίσετε τους 2 επιθετικούς προσδιορισμούς και να τους αντικαταστήσετε με δευτερεύουσες αναφορικές προτάσεις.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 18563

ΜΑΘΗΜΑ III, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat. Cēpheus, Cassiope et incolae Aethiopiae valde gaudent.

β) Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit. Nam Octaviānus supplicio capitis eum adfēcit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της στήλης Α' με τις ετυμολογικά συγγενείς ελληνικές λέξεις της στήλης Β'. Πέντε λέξεις της στήλης Β' περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
magnitudinis	ανταπόδοση
facie	αντάλλαγμα
mortui	ανταγωνισμός
viderant	άμβλυνση
dedit	αμβροσία
	ιδεατός
	μεγαλοπρεπής
	μαγαζάτορας
	φαβορί
	φατσικά

B.6.α) Στα αποσπάσματα των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν να εντοπίσετε πέντε ετερόπτωτους προσδιορισμούς με ουσιαστικά σε πτώση γενική και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

Ετερόπτωτοι προσδιορισμοί με ουσιαστικά σε γενική πτώση	Συντακτική λειτουργία
1.	είναι στο
2.	είναι στο
3.	είναι στο
4.	είναι στο
5.	είναι στο

β) «Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat»: να μετατρέψετε την περίοδο λόγου στην παθητική φωνή.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 18432

ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ XIV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) In eā civitatē, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis. Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

β) Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε στα αποσπάσματα μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις που χρησιμοποιούνται στη Νέα Ελληνική: **μπουνάτσα, μάγιστρος, δεσπότης, σερβίτιο, ουμανισμός.**

B. 6. α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

libertatis:	είναι..... στο.....
corpora:	είναι..... στο.....
sine lege:	είναι..... στο.....

ministri:	είναι..... στο.....
neminem:	είναι..... στο.....

β) «In eā civitatē, quam leges continent, boni viri libenter leges servant»: Να τραπεί η περίοδος από την ενεργητική σύνταξη στην παθητική και να δικαιολογηθούν οι τύποι του ποιητικού αιτίου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21479

ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΟ

Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit. Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habētur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα.

B.2. Να διαγράψετε τη νεοελληνική λέξη της στήλης Β' που δεν έχει ετυμολογική συγγένεια με τις λατινικές λέξεις της στήλης Α'.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
agricultūrae	κουλτουριάρης, υποκουλτούρα, κούλουμα
pelles	πέλμα, πέλαγος, πελματογράφημα
lavantur	λουκέτο, λούζομαι, λουτροθεραπεία
necis	νεκρανάσταση, νεκρώσιμος, νεανικός
vinum	οινόπνευμα, οικολογία, οινοπαραγωγός

B.4. Να γράψετε ό,τι ζητείται για τους παρακάτω τύπους.

omnis: η αφαιρετική ενικού

rei: η γενική πληθυντικού

consistit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή που βρίσκεται ο τύπος

lacte: η ονομαστική ενικού

carne: η ονομαστική ενικού

nutriuntur: το απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια φωνή που βρίσκεται ο τύπος

locis: η αιτιατική πληθυντικού

pelles: η αφαιρετική πληθυντικού

fluminibus: η κλητική πληθυντικού

lavantur: το α' ενικό στον ίδιο χρόνο και φωνή

potestāte: η ονομαστική ενικού

equestribus: η ονομαστική ενικού στο αρσενικό γένος

desiliunt: το β' ενικό παρατατικού

iners: η γενική πληθυντικού και η αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

se: η δοτική ενικού

importāri: ο ίδιος τύπος στην ενεργητική φωνή

eā: η αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό γένος.

B.5.α) «Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur»: να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό.

β) «Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur:» και «Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur»: στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε τα ρήματα και να τα μεταφέρετε στο β' πληθυντικό, διατηρώντας τον ίδιο χρόνο και την ίδια φωνή.

B.6.α) Στο απόσπασμα «Equestribus proeliis ... effeminantur» να εντοπίσετε τις αφαιρετικές που έχουν επιρρηματική σημασία- εμπρόθετες και απρόθετες- και να βρείτε τη συντακτική τους λειτουργία, εντοπίζοντας και τη λέξη από την οποία εξαρτώνται.

Αφαιρετικές με επιρρηματική σημασία (εμπρόθετες ή απρόθετες)	Λέξη από την οποία εξαρτώνται
1.	είναι στο
2.	είναι στο
3.	είναι στο
4.	είναι στο
5.	είναι στο

β) «Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit» και «Germāni non student agricultūrae»: να μετατρέψετε τα ρήματα των παραπάνω προτάσεων σε απαρέμφατα, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στα υποκείμενά τους. Να ξεκινήσετε με τη φράση «Iulius Caesar narrat».

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21321

ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ XI, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

β) In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginienses eum in Africam revocavērunt.

γ) Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habētur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε με ποια λατινική λέξη των κειμένων που σας δόθηκαν έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω νεοελληνικές λέξεις: **σερβίτσιο, δεσπότης, εμπόδιο, νεκρομαντεία, οινομαγειρείο.**

B.6.α.) Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους της α' στήλης και να προσδιορίσετε και τον όρο στον οποίο αναφέρονται:

Λέξη στο κείμενο Α' στήλη	Συντακτική λειτουργία	Όρος που προσδιορίζεται
Legum (το πρώτο)		
liberi		
magistratus (το δεύτερο)		
cum potestate		
rē		

β) «In agro Falerno» «Equestribus proeliis»: Στις παραπάνω εκφράσεις, αφού εντοπίσετε τους ομοιόπτωτους επιθετικούς προσδιορισμούς και τον όρο που προσδιορίζουν, να τους μετατρέψετε σε

δευτερεύουσες αναφορικές προσδιοριστικές προτάσεις, επιλέγοντας το σωστό γένος της αναφορικής αντωνυμίας, ανάλογα με τον προσδιοριζόμενο κάθε φορά όρο, τον οποίο θα αντιγράψετε.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 21059

ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ IX, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) In eā civitatē, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis.

β) Brutus ex vulnere dolōre magno cultrum extrahit et delictum punire parat. Populum concitat et Tarquinio imperium adimit. Liber iam populus Rōmānus duo consules, Iunium Brutum et Tarquinium Collatīnum, deligere constituit.

γ) Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habetur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε με ποια λατινική λέξη των κειμένων που σας δόθηκαν έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω νεοελληνικές λέξεις: **τηλεόραση, ουλή, μεγαλόπνοος, ποινικολόγος, σαλτάρισμα.**

B.6.α.) Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

1. libenter	είναι στο
2. aequitātis	είναι στο
3. dolōre	είναι στο
4. Equestribus	είναι στο
5. a mercatoribus	είναι στο

β) «In eā civitatē [...] boni viri libenter leges servant» και «Brutus ex vulnere dolōre magno cultrum extrahit»: στις παραπάνω κύριες προτάσεις να μετατρέψετε τα ρήματα σε απαρέμφατα, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στα υποκείμενά τους, ξεκινώντας για την πρώτη πρόταση με τη φράση «Cicero dicit» και για τη δεύτερη με τη φράση «Homines narrant».

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 20277

ΜΑΘΗΜΑ V, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) XVII(septendecim) libri eius de bello Punico secundo pulchri sunt. Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Multos in illis locis agros possidēbat. Silius animum tenerum habēbat. Glorīae Vergili studēbat ingeniumque eius fovēbat. Eum ut puer magistrum honorābat. Monumentum eius, quod Neapoli iacēbat, pro templo habēbat.

β) Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habetur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα δοθέντα αποσπάσματα.

B.2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη της στήλης Α μια από τις δύο λέξεις της Νέας ελληνικής που προτείνονται στη στήλη Β, με την οποία είναι ετυμολογικά συγγενής.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. agros	i. αγροτεμάχιο ii. αγορά

2.animum	i. ανόητος ii. άνεμος
3.monumentum	i. μνημείο ii. αμαθής
4.vinum	i. ζύθος ii. οινοποιός
5.effeminantur	i. θηλιά ii. θηλυκός

B.6.α) Να εντάξετε στον πίνακα που ακολουθεί τις τέσσερις (4) αφαιρετικές (εμπρόθετες ή απρόθετες) του 1^{ου} αποσπάσματος που προσδιορίζουν ρήματα, να τις χαρακτηρίσετε και να αναφέρετε τον ρηματικό τύπο που προσδιορίζουν.

Απρόθετη αφαιρετική	Ρηματικός τύπος που προσδιορίζεται	Εμπρόθετη αφαιρετική	Ρηματικός τύπος που προσδιορίζεται

B.6.β) *Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt:* **α)** Να δικαιολογήσετε τη σύνταξη του ρήματος *sinunt* με παθητικό απαρέμφατο **β)** Να αντικαταστήσετε το παθητικό απαρέμφατο από το αντίστοιχο ενεργητικό και να δικαιολογήσετε τις αλλαγές που θα προκύψουν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 20784

ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) *Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistrātus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.*

β) *Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit. Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte.*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B. 2. Να συμπληρώσετε τη Στήλη Α' του πίνακα με μια λατινική λέξη από τα δύο αποσπάσματα που συνδέεται ετυμολογικά με κάθε μια από τις λέξεις της Στήλης Β':

Στήλη Α'	Στήλη Β'
	δέσποινα
	γαλακτοκομικά
	καρναβάλι
	καταπέλτης
	λουτήρας

B. 6. α) Να επιλέξετε πέντε από τους ετερόπτωτους προσδιορισμούς σε γενική που υπάρχουν στα δύο αποσπάσματα και στη συνέχεια να συμπληρώσετε τον πίνακα:

Ετερόπτωτος προσδιορισμός σε γενική πτώση	Επιρρηματική σχέση που δηλώνεται	Όρος στον οποίο αναφέρεται

β) «[...] magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte»: Στο παραπάνω απόσπασμα να γράψετε το εννοούμενο ποιητικό αίτιο και να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 20129

ΜΑΘΗΜΑ ΙΧ, ΜΑΘΗΜΑ ΧV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxōris Collatīni, laedit. Marītus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit.

β) Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit. Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. 2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη της στήλης Α μια από τις τρεις νεοελληνικές λέξεις της στήλης Β με την οποία είναι ετυμολογικά συγγενής.

A	B
regum	διάρρηξη ρηγόπουλο ρίγος
modo	μοντέλο μοτίβο μοτοσυκλέτα
frigidissimis	φρίκη φροντίδα ρίγος
pelles	πέλμα πελάτης ανάπλαση
lavantur	λήψη λουτρόπολη λαβράκι

B. 6. α) Στα παραπάνω αποσπάσματα να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά πέντε (5) ονοματικούς ετερόπτωτους προσδιορισμούς. Να καταγράψετε, επίσης, τους όρους στους οποίους αναφέρονται.

β) «Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte»: να εντοπίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση και να αναγνωρίσετε το είδος και τον συντακτικό της ρόλο. Να σχολιάσετε τον σύνδεσμο με τον οποίο εισάγεται καθώς και την εκφορά της.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 20735

ΜΑΘΗΜΑ ΙΙ, ΜΑΘΗΜΑ ΧV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Sed venti pontum turbant et Aenēan in Africam portant. Ibi Didō regīna novam patriam fundat. Aenēas regīnae insidias Graecōrum renarrat. Regīna Aenēan amat et Aenēas regīnam. Denique Aenēas in Italiam navigat et regīna exspīrat.

β) Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habētur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις νεοελληνικές λέξεις της στήλης Β΄ που είναι ετυμολογικά συγγενείς με τις λατινικές λέξεις της στήλης Α΄. Πέντε λέξεις της στήλης Α΄ περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. pontum	i. ναυσιπλοΐα
2. portant	ii. πεζικό
3. novam	iii. λακτόζη
4. navigat	iv. υπερπόντιος
5. agricultūrae	v. ρίγος
6. lacte	
7. carne	
8. frigidissimis	
9. potestāte	
10. pedibus	

B.6.α.) Να βρείτε τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων των κειμένων που σας δόθηκαν:

1. regīnae	είναι στο
2. Graecōrum	είναι στο
3. caseo	είναι στο
4. Locis	είναι στο
5. iners	είναι στο

β) «(Germani) lacte, caseo et carne nutriuntur» και «[...] in fluminibus lavantur»: στις παραπάνω προτάσεις, να μετατρέψετε τα ρήματα στην ενεργητική φωνή και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλωθεί με άλλο τρόπο η άμεση αυτοπάθεια.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 20022

ΜΑΘΗΜΑ VI, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) In eā civitāte, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis. Mens et animus et consilium et sententia civitātis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat.

β) Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habētur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt, quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε με ποια λέξη από το ζεύγος νεοελληνικών λέξεων της στήλης Β' που σας δίνεται έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμιά από τις λατινικές λέξεις της στήλης Α'.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
boni	iii. μπουνάτσα iv. μπουμπουνητό
animus	iii. ανεμοθύελλα iv. θυελλώδης
stat	i. σκασιαρχείο ii σταθερός
pedibus	iii. ποδόσφαιρο iv. ορθοστασία
desiliunt	iii. σαλπάρω iv. σαλτάρω

B.6.α. Στα αποσπάσματα «In eā civitāte...servant» (α' κείμενο) «Equestribus...effeminantur» (β' κείμενο) να εντοπίσετε 5 απρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς. Στη συνέχεια να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, τοποθετώντας τις λέξεις από το κείμενο στη στήλη α', δηλώνοντας στη στήλη β' τον τρόπο (επίρρημα ή πλάγια πτώση) που εκφέρονται, συμπληρώνοντας στη στήλη γ' τη συντακτική λειτουργία της λέξης και αναφέροντας στη στήλη δ' τη λέξη που προσδιορίζει.

στήλη α'	στήλη β'	στήλη γ'	στήλη δ'
Απρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός στο κείμενο	Τρόπος εκφοράς (επίρρημα /πλάγια πτώση	Συντακτική λειτουργία	Λέξη που προσδιορίζει

β. Στην παρακάτω πρόταση να εντοπίσετε το ποιητικό αίτιο, να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς του. Στη συνέχεια να συντάξετε το ρήμα *sinunt* με ενεργητικό απαρέμφατο και να αιτιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου.

Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 17768

ΜΑΘΗΜΑ VII, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Caesar propter frumenti inopiam legiōnes in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nervii hiemāre iubet et tribus imperat in Belgis remanēre. Legātōs omnes frumentum in castra importāre iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventāre audio; speculatōres nostri eos prope esse nuntiant.

β) Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit. Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα

B. 2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α από το κείμενο με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της στήλης Β της Νέας Ελληνικής:

ΣΤΗΛΗ Α (ΛΕΞΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ)	ΣΤΗΛΗ Β (ΛΕΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ)
1 quattor	α συνισταμένη
2 hiemare	β κουλτουριάρης
3 verbis	γ τετραπλός
4 consistit	δ βερμπαλιστής
5 agriculturae	ε χειμωνιάτικος

B. 6. α) Στο α' κείμενο στις περιόδους λόγου (Caesar propter...admonet) εντοπίστε τις αφαιρετικές-εμπρόθετες και απρόθετες- και συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα:

Αφαιρετική στο κείμενο	Εκφορά (εμπρόθετη-απρόθετη)	Επιρρηματική σχέση που εκφράζει	Προσδιορίζει

β. Στην παρακάτω περίοδο λόγου να μετατρέψετε το απαρέμφατο στην παθητική σύνταξη, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στους κύριους όρους της πρότασης. Στη συνέχεια να δικαιολογήσετε τη χρήση της παθητικής σύνταξης στο απαρέμφατο.

(Caesar) legātos omnes frumentum in castra importāre iubet.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 16630

ΜΑΘΗΜΑ ΙΧ, ΜΑΘΗΜΑ ΧΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxōris Collatīni laedit. Marītus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt.

β) Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiōrum usus res turpis et iners habētur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρεθεί με ποια λέξη των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν έχει ετυμολογική συγγένεια καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: **μοντελισμός, ρίγος, πελματογραφία, μαεστρία, νεκρικός.**

B.6.α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παρακάτω λέξεις: **regum, modo, locis, equestribus, res.**

β) **Marītus et pater [...] eam maestam inveniunt.**

Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt (Germani).

Αφού αναγνωρίσετε τη σύνταξη (ενεργητική-παθητική) στις παραπάνω προτάσεις και συγκεκριμένα τη σύνταξη του ρήματος στην πρώτη πρόταση και του απαρεμφάτου στη δεύτερη, να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 15470

ΜΑΘΗΜΑ IV, ΜΑΘΗΜΑ X, ΜΑΘΗΜΑ XV

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) *Iustitiā inter se certābant et patriam curābant. In bello pericula audaciā propulsābant et beneficiis amicitias parābant.*

β) *Postea Iūlus, Aenēae filius, regnum ab Lavinio transferet et Albam Longam munit. Post trecentos annos Iliā duos filios, Rōmulum et Remum, pariet, quos lupa nutrit. Rōmulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellābit. Rōmānis imperium sine fine erit.*

γ) *Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte.*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική τα αποσπάσματα.

B.2. Να βρείτε μια λέξη στη Νέα Ελληνική που έχει ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις των λατινικών κειμένων που σας δόθηκαν: **patriam, bello, pericula, transferet, imperium.**

B.6.α) Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παρακάτω λέξεις: **audaciā, filius, Rōmulum, bellum, vitae.**

β) **inter se certābant:** να βρεθεί η συντακτική λειτουργία του εμπρόθετου προσδιορισμού *inter se* και να δηλωθεί η ίδια συντακτική λειτουργία και με τα άλλα δύο πρόσωπα (α' και β' πρόσωπο), κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές και στον ρηματικό τύπο *certābant*.